

REFERAT Teknik- og Landdistriktsudvalget d. 01-09-2026

Mødedato	Tirsdag d. 01. september 2026 kl. 15:30
Mødested	Lokale 412, Skelbækvej
Mødedeltagere	Dorte Soll, Søren Frederiksen, Kurt Asmussen, Leo Lund , Kim Andkjær Doberck , Erik Uldall Hansen , Philip Tietje

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden og procedurespørgsmål.....	3
Orientering om Politikområdet Ejendomme.....	4
Godkendelse af frigivelse af midler til områdefornyelse Hellevad.....	5
Orientering om afslutningen af områdefornyelsen i Kliplev samt status på anlægsprojektet Rum for	7
Orientering om igangværende vandløbsrestaureringsprojekter.....	9
Godkendelse af revideret administrationsgrundlag for markvandingssager.....	11
Drøftelse af opdatering af Strategi for bæredygtig udvikling.....	14
Orientering fra formand og direktør.....	16
Underskriftside.....	17

Godkendelse af dagsorden og procedurespørgsmål

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden og procedurespørgsmål

Teknik- og Landdistriktsudvalget tirsdag den 01.09.2026 kl. 15.30.

INDSTILLING

Plan, Teknik & Miljø indstiller,
at dagsorden godkendes.

BESLUTNING TEKNIK- OG LANDDISTRIKTSUDVALGET DEN 01-09-2026

Godkendt.

Orientering om Politikområdet Ejendomme

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til en orientering om Politikområdet Ejendomme. Orienteringen har til formål at forelægge de grundlæggende principper bag styring og udførsel af udvendig bygningsvedligeholdelse og energiinstallationer i kommunale bygninger.

Sagen afgøres i

Teknik-og Landdistriktsudvalget.

INDSTILLING

Det indstilles,
at orienteringen tages til efterretning.

BESLUTNING TEKNIK- OG LANDDISTRIKTSUDVALGET DEN 01-09-2026

Taget til efterretning.

Godkendelse af frigivelse af midler til områdefornyelse Hellevad

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til, at der træffes beslutning om frigivelse af midler til planlægning og gennemførelse af et områdefornyelsesprogram for Hellevad og omegn.

Der er under Teknik- og Landdistriktsudvalget afsat et samlet rådighedsbeløb på i alt 10 mio. kr. til anlægsprojektet Områdefornyelse i mindre byer.

Den 25. februar 2026 godkendte Byrådet områdefornyelsesprogrammet for Hjordkær samt frigivelse af 5 mio. kr., finansieret af det afsatte rådighedsbeløb på 10 mio. kr. Det foreslås, at det resterende rådighedsbeløb på 5 mio. kr. anvendes til programfasen og den efterfølgende gennemførelse af områdefornyelsen i Hellevad og omegn.

Indledningsvist skal der udarbejdes et områdefornyelsesprogram. Udgifterne til rådgivning, inddragelse og udarbejdelse af programmet forventes at udgøre maksimalt 0,300 mio. kr. Det samlede beløb på 5 mio. kr. søges frigivet i denne sag.

Forvaltningen har sammen med lokale aktører og en rådgiver planlagt en inddragende proces med henblik på at udarbejde et udviklingsperspektiv og et områdefornyelsesprogram for Hellevad og omegn. De to dokumenter udarbejdes parallelt i efteråret 2026.

Udviklingsperspektivet danner grundlag for prioriteringen af indsatser i områdefornyelsesprogrammet.

Hensigten med processen er, at Aabenraa Kommune identificerer og prioriterer en række indsatser i samarbejde med rådgiver og lokale aktører. Områdefornyelsesprogrammet kommer til at omfatte de prioriterede indsatser og den tilhørende økonomi, der danner ramme for udviklingen af Hellevad og omegn i perioden 2027-2031. Programmet fastlægger vision, mål og indsatser.

Områdefornyelsesprogrammet for Hellevad og omegn forventes fremlagt til politisk godkendelse i begyndelsen af 2027. Her træffer byrådet beslutning om den samlede disponering af økonomien i områdefornyelsesprogrammet.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om byfornyelse og udvikling af byer.

Økonomi og afledt drift

Der er under Teknik- og Landdistriktsudvalget afsat et rådighedsbeløb på i alt 10 mio. kr. i 2026 til anlægsprojektet Områdefornyelse i mindre byer.

Der er med det afsatte rådighedsbeløb prioriteret i alt 10 mio. kr. med sigte på én områdefornyelse i Hjordkær og én i Hellevad.

Da der er tale om en områdefornyelse efter byfornyelsesloven, er der mulighed for op til 60 % statslig refusion af refusionsberettigede udgifter. Den statslige refusion vil, i takt med at

midlerne hjemtages, blive tilført anlægspuljen til opsamling af mer- og mindreforbrug på igangværende anlægsprojekter under Økonomiudvalget, jf. Byrådets beslutning den 26. august 2020.

Sagen afgøres i

Byrådet.

INDSTILLING

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at der gives et tillæg til anlægsbevillingen på 5 mio. kr. til anlægsprojektet

"Områdefornyelser mindre byer", finansieret af det afsatte rådighedsbeløb på 5 mio. kr. i 2026 under Teknik- og Landdistriktsudvalget, og at beløbet frigives til områdefornyelsesprogrammet for Hellevad.

BESLUTNING TEKNIK- OG LANDDISTRIKTSUDVALGET DEN 01-09-2026

Anbefales godkendt.

Orientering om afslutningen af områdefornyelsen i Kliplev samt status på anlægsprojektet Rum for Fællesskab – Kliplev Kulturhus

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til en orientering om afslutning af områdefornyelsen i Kliplev samt om den videre proces frem mod politisk stillingtagen til områdefornyelsens restøkonomi. Baggrunden er, at den lokale projektgruppe ønsker at afsøge muligheden for yderligere kommunal prioriteret finansiering i kommende budgetlægninger, så projektet kan realiseres samlet med en fysisk sammenbygning mellem det kommende kulturhus og Kliplevhallen.

Baggrund og status

Rum for Fællesskab har siden vedtagelsen af områdefornyelsesprogrammet og udviklingsperspektivet for Kliplev i 2020 været et centralt projekt i udviklingen af Kliplev. I forbindelse med Budget 2025 blev der afsat 11,0 mio. kr. til realisering af projektet. Derudover blev der peget på muligheden for, at restmidler fra områdefornyelsen kunne indgå i projektets samlede økonomi. I juni 2025 blev hensigtserklæringen for realisering af Rum for Fællesskab politisk godkendt.

Den fastlagde rammerne for den videre udvikling af et lokalt forankret projekt og samarbejdet mellem Aabenraa Kommune, Kliplev Kultur- og Idrætscenter og den kommende selvejende institution Kliplev Kulturhus. Siden begyndelsen af 2025 har den lokale projektgruppe i samarbejde med eksterne rådgivere haft en central rolle i projektudviklingen. Forvaltningen har løbende understøttet arbejdet gennem mødedeltagelse samt juridisk, økonomisk og projektmæssig vejledning.

Projektets videre udvikling

I januar 2026 kunne den lokale projektgruppe og rådgiverteamet præsentere et foreløbigt økonomisk skøn, som indikerede, at projektet kunne realiseres inden for den eksisterende økonomiske ramme. I den efterfølgende kvalitetssikring blev beregningsgrundlaget kvalificeret, og projektet blev derfor bearbejdet og kvalificeret yderligere.

De tidligere økonomiske skøn har været baseret på et skitseprojekt. Med det mere detaljerede projekt er udgifter til blandt andet brand, ventilation, materialer og moms blevet konkretiseret. Samtidig har generelle prisstigninger i byggebranchen siden de første beregninger påvirket projektets anlægsøkonomi.

I maj 2026 var vurderingen, at projektet inden for den eksisterende økonomiske ramme kunne realiseres med en selvstændig kulturhusbygning, dog adskilt fra Kliplevhallen. Efterfølgende beregninger fra august 2026 viser, at projektet med en fysisk sammenbygning forventes at have en samlet projektomkostning på 22,09 mio. kr. inklusive moms. Den lokale projektgruppe ønsker fortsat at fastholde ambitionen om en sammenbygget løsning og afsøge muligheden for yderligere kommunalt prioriteret finansiering i kommende budgetlægninger. Projektgruppen oplyser, at en yderligere finansiering i 2028 vil muliggøre en realisering af projektet uden at en etapedeling er nødvendig.

Afslutning af områdefornyelsen i Kliplev

Områdefornyelsen i Kliplev er nået til sin afslutning. Det samlede regnskab afleveres til revision forud for den endelige afslutning i december 2026. På nuværende tidspunkt forventes, som tidligere oplyst, en restøkonomi på ca. 3,2 mio. kr. Når regnskabet er revideret, fremlægges en særskilt sag til politisk behandling med henblik på beslutning om anvendelsen af den endelige restøkonomi. Restøkonomien vurderes at kunne bidrage til blandt andet projektmodning og forberedende materiale frem mod udbud.

Yderligere lokale fonde

Den lokale projektgruppe har opnået yderligere finansiering på 1,0 mio. kr. fra Søgaard Hus Fonden.

Planmæssige forhold

Lokalplan er endeligt vedtaget juni 2026, alle forslaget, jf. bilag 1, er umiddelbart muligt at realisere inden for rammerne af lokalplan 166.

Økonomi og afledt drift

Det justerede projektforslag, som er vist bilag 1, har en samlet projektomkostning på 22,09 mio. kr. inklusive moms. Der er afsat et rådighedsbeløb på 11 mio. kr. i 2026 under Teknik- og Landdistriktsudvalget til anlægsprojektet Rum for Fællesskab – Kliplev Kulturhus. Hertil kommer en forventet restøkonomi fra områdefornyelsen på ca. 3,2 mio. kr., samt 1,0 mio. kr. fra lokale fonde. Forudsat at restøkonomien prioriteres til projektet, vil der samlet være finansiering på ca. 15,2 mio. kr. Projektet mangler dermed ca. 7 mio. kr. for at kunne realiseres som vist i bilag 1.

Projektets endelige anlægsøkonomi og eventuelle driftsmæssige konsekvenser afhænger af den videre projektudvikling og resultatet af arbejdet med yderligere finansiering.

Høring/udtalelse

De lokales bemærkning fremgår af bilag 2.

Sagen afgøres i

Teknik- og Landdistriktsudvalget.

INDSTILLING

Plan, Teknik & Miljø indstiller,
at orienteringen om afslutningen af områdefornyelsen i Kliplev samt den videre proces frem mod politisk stillingtagen til områdefornyelsens restøkonomi og status på anlægsprojektet Rum for Fællesskab – Kliplev Kulturhus tages til efterretning.

BESLUTNING TEKNIK- OG LANDDISTRIKTSUDVALGET DEN 01-09-2026

Taget til efterretning.

Søren Frederiksen (V) deltog ikke i punktet på grund af inhabilitet.

Orientering om igangværende vandløbsrestaureringsprojekter

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til, at Teknik- og Landdistriktsudvalget orienteres om kommunens igangværende vandløbsrestaureringsprojekter.

Kommunens forpligtelse til at restaurere vandløb følger blandt andet af EU's vandrammedirektiv, som forpligter medlemslandene til at sikre, at målsatte recipienter opnår god økologisk tilstand.

På udvalgets møde den 13. august blev der orienteret nærmere om kommunens forpligtelse til at implementere vandrammedirektivet gennem vandområdeplanerne.

De enkelte vandløbsprojekter, herunder status og barrierer for gennemførelse, gennemgås på mødet. Udvalget vil i den forbindelse blive præsenteret for konkrete muligheder for at imødegå disse barrierer, hvor det er relevant.

Følgende projekter gennemgås på mødet:

- Farversmøllebæk
- Skovfogedbæk
- Rødå
- Gejlå
- Grønå ved Nolde
- Lilleå

Økonomi og afledt drift

Finansieringen af de enkelte projekter sker via tilskudsordninger, herunder både nationale og EU-finansierede ordninger. Aabenraa Kommune har som udgangspunkt ingen udgifter i forbindelse med projekterne.

Alle lodsejere kompenseres fuldt ud for tab som følge af projekter.

Sagen afgøres i

Teknik- og Landdistriktsudvalget.

INDSTILLING

Plan, Teknik & Miljø indstiller,
at orienteringen tages til efterretning, og
at mulighederne for at imødegå barrierer for gennemførelse drøftes.

BESLUTNING TEKNIK- OG LANDDISTRIKTSUDVALGET DEN 01-09-2026

Taget til efterretning.

Godkendelse af revideret administrationsgrundlag for markvandingssager

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til Teknik- og Landdistriktsudvalgets godkendelse af forslag til et revideret administrationsgrundlag for behandling af ansøgninger om tilladelse til markvanding.

Det gældende administrationsgrundlag er senest ændret af Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 4. april 2024.

Administrationsgrundlaget fastlægger de overordnede principper for kommunens behandling af ansøgninger om nye og fornyede tilladelser til markvanding, herunder prioritering af ansøgninger, vurdering af vandingsbehov og håndtering af indvindinger, der påvirker vandløb og naturområder.

I denne sag foreslås ændringer af administrationsgrundlaget. Ændringerne er nødvendige, idet ansøgningerne fra før 2018 nu er afgjort eller under behandling. Disse har haft en særstatus i administrationsgrundlaget. Desuden er retspraksis vedrørende miljøvurderingsprocessen ændret, og kommunens praksis skal tilpasses.

De foreslåede ændringer foregriber ikke arbejdet i det nedsatte § 17, stk. 4-udvalg for markvanding/vandindvinding til primære erhverv, som forventes at foreslå ændringer i sagsbehandlingspraksis i andet halvår 2027. Når disse forslag foreligger, vil praksis blive politisk behandlet igen.

Nedenfor gennemgås administrationsgrundlaget samt de foreslåede ændringer.

Behovsvurdering og referenceperiode – foreslås ændret

Ved behandling af ansøgninger om fornyelse af markvandingstilladelser foretages en behovsvurdering. Formålet er at fastsætte indvindingsmængden så tæt på det faktiske behov som muligt, så der ikke lægges beslag på en større del af vandressourcen end nødvendigt.

Efter det gældende administrationsgrundlag meddeles der som udgangspunkt tilladelse til en mængde svarende til den maksimalt anvendte mængde i perioden 2009-2018. Efterhånden som de ældre sager afgøres, er den gældende referenceperiode ikke længere repræsentativ for den aktuelle drift og det aktuelle vandingsbehov.

Det foreslås derfor, at den faste referenceperiode erstattes af en rullende referenceperiode på de seneste 10 vandingssæsoner. Ved fornyelse af en tilladelse vil udgangspunktet dermed være den maksimalt anvendte mængde inden for de seneste 10 vandingssæsoner.

En rullende referenceperiode indebærer, at administrationsgrundlaget løbende afspejler den aktuelle drift og samtidig ikke bliver afhængigt af en bestemt historisk periode.

Hvis en tidligere tilladelse ikke har været udnyttet i de seneste 10 vandingssæsoner, meddeles der som udgangspunkt afslag på fornyelse af tilladelsen.

Vandingsbehov og jordbundstyper – foreslås bibeholdt uændret

Administrationsgrundlaget indeholder vejledende rammer for, hvor stor en vandmængde der kan tildeles pr. hektar.

Der tildeles op til 1.000 m³/ha/år på grovsandede jorde, svarende til jordbundstype 1. På øvrige jorde kan der som udgangspunkt tildeles op til 750 m³/ha/år.

Hvis der kan dokumenteres et større vandingsbehov, eksempelvis som følge af særlige afgrøder eller en længere vækstsæson, kan der efter en konkret vurdering meddeles tilladelse til en større indvindingsmængde, forudsat at dette ikke medfører en kritisk påvirkning af vandløb eller naturområder.

Påvirkning af vandløb og naturområder – foreslås tilpasset retspraksis vedr. miljøvurderinger

Indvindingens påvirkning af vandløb og naturområder beregnes indledningsvist ved hjælp af programmet BEST og suppleres med konkrete faglige vurderinger.

Det faglige grundlag for sagsbehandlingen opdateres løbende. Siden den seneste revision er der blandt andet implementeret en ny grundvandsmodel for Aabenraa Kommune og en ny model til beregning af vandløbenes kontakt til grundvandet. Der er desuden gennemført en underinddeling af vandløbsoplandene med individuelt fastsatte grænser for kritisk påvirkning. De mest udsatte vandløb er senest gennemgået i 2026.

Sagsbehandlingen tager udgangspunkt i de nye modelmæssige forudsætninger og de individuelt fastsatte grænser for kritisk påvirkning af vandløbsoplandene.

Hvis en ansøgning ikke umiddelbart imødekommes, fordi kommunens faglige vurdering viser, at vandløb og/eller beskyttet natur forventeligt påvirkes for meget, er der flere muligheder:

- Ansøger kan vælge at tilpasse projektet og ansøge om en reduceret indvindingsmængde.
- Ansøger kan tilvejebringe yderligere fagligt grundlag. Det kan eksempelvis ske gennem feltundersøgelser, som kan bidrage med oplysninger om magasinforhold, hydrauliske parametre og hydraulisk kontakt til vandløb. Oplysningerne kan indgå i en fornyet vurdering af den beregnede påvirkning.

Dette bygger blandt andet på erfaringerne fra Partnerskabsprojektet om Markvanding, hvor der er arbejdet med at sammenholde modelberegninger med observerede forhold og supplerende feltdata.

- Ansøger kan også vælge at gennemgå en egentlig miljøvurderingsproces for projektet.

Prioritering af ansøgninger – foreslås bibeholdt, ansøgninger fra før 2018 udgår

Ansøgningerne behandles i den rækkefølge, de er indgået.

Hastende sager prioriteres dog først og omfatter:

- erstatningsboringer jf. vandforsyningsloven

- nye indvindingsboringer på ejendomme, hvor der ikke findes en eksisterende markvandingsboring
- fornyelser i forbindelse med ejerskifte, hvor der er ansøgt rettidigt.

Tilladelsernes varighed - foreslås bibeholdt

Tilladelser til markvanding meddeles fortsat som udgangspunkt med en varighed på 15 år, medmindre særlige forhold taler imod.

Der er mulighed for at få tilladelse til at opretholde en boring i 5 år, hvis der gives afslag på grund af manglende udnyttelse af den tidligere tilladelse.

Det reviderede administrationsgrundlag vedlægges som bilag. Det nugældende grundlag er ligeledes vedlagt til sammenligning.

Sagen afgøres i

Teknik- og Landdistriktsudvalget.

INDSTILLING

Plan, Teknik & Miljø indstiller,
at det vedlagte administrationsgrundlag godkendes.

BESLUTNING TEKNIK- OG LANDDISTRIKTSUDVALGET DEN 01-09-2026

Godkendt.

Drøftelse af opdatering af Strategi for bæredygtig udvikling

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til en drøftelse af den kommende opdatering af Strategi for bæredygtig udvikling. Den nuværende Strategi for bæredygtig udvikling er vedlagt sagen som bilag.

Baggrund

Strategi for bæredygtig udvikling blev godkendt af Byrådet i februar 2020 og udløb ved udgangen af 2025. I februar 2025 besluttede Direktionen, at en revision af strategien skulle afvente en ny udviklingsstrategi i 2026. Strategi for bæredygtig udvikling opdateres efter planen i efteråret 2026 med politisk godkendelse i december.

Ved bæredygtig udvikling forstås en udvikling, som opfylder de nuværende behov, uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov i fare (jf. Brundtland-rapporten 1987). Formålet med strategien er således at sætte en fælles ramme og retning for, at nuværende og kommende generationer kan leve det gode liv. Strategien er tænkt som en langtidsholdbar ramme, der sigter efter muligheder og udvikling, og som har mere fokus på tilgang end målstyring.

Tilbageblik på strategien

Strategiens vision om, at bæredygtig udvikling er noget, man skaber sammen, har sammen med det tydelige fokus på tilgang været definerende for, hvordan strategien er blevet formidlet og omsat til handling.

Strategien var således tema for lederkonferencen i 2021 og den efterfølgende udviklingsdag for ledere i 2022. Strategien er desuden blevet formidlet til forvaltninger, institutioner og eksterne aktører gennem oplæg og workshops.

Fra 2021-2023 var bæredygtighed tema for en stafet i Chefforum, og bæredygtighed indgår i introduktionsforløbet for nye ledere. Strategien har desuden sat sit præg på en række strategier og planer i Aabenraa Kommune. Strategien dannede også grundlag for Aabenraa Kommunes deltagelse i DK2020-samarbejdet om udvikling af klimaplaner i kommunerne. Endvidere er bæredygtig udvikling en integreret del af institutionsaftalerne.

Opdatering af strategien

Der lægges op til en mindre opdatering af strategien med fokus på årstal, billeder, cases og handlinger. Strategien layouts desuden i bredformat i lighed med andre nyere strategier og planer.

En oversigt over forslag til kommende cases og handlinger i Strategi for bæredygtig udvikling samt cases og handlinger i den nuværende strategi er vedlagt sagen som bilag. Der lægges op til, at fremtidige cases og handlinger drøftes med de enkelte direktørområder.

En af de fremtidige handlinger foreslås at være opdatering af Klimaplanen. Klimaplanen skal opdateres fra sommeren 2027 frem mod sommeren 2028. Der vil blive forelagt en selvstændig

sag i forhold til opgaven med at recertificere klimaplanen.

Tidsplan

Der lægges op til følgende tidsplan:

Tid	Målgruppe	Indhold
21. august	Direktionen	Drøftelse af opdatering
1. september	Teknik- og Landdistriktsudvalget	Drøftelse af opdatering
September	Chefgrupper	Input til cases og handlinger
3. december	Teknik- og Landdistriktsudvalget	Anbefaling af godkendelse af opdatering
8. december	Økonomiudvalget	Anbefaling af godkendelse af opdatering
16. december	Byrådet	Godkendelse af opdatering

Sagen afgøres i

Teknik- og Landdistriktsudvalget.

INDSTILLING

Plan, Teknik & Miljø indstiller,
at procesplanen godkendes, og
at opdateringen af Strategi for bæredygtig udvikling drøftes.

BESLUTNING TEKNIK- OG LANDDISTRIKTSUDVALGET DEN 01-09-2026

Godkendt.

Orientering fra formand og direktør

Sagsfremstilling

-

INDSTILLING

Plan, Teknik & Miljø indstiller,
at orienteringen tages til efterretning.

BESLUTNING TEKNIK- OG LANDDISTRIKTSUDVALGET DEN 01-09-2026

Taget til efterretning.

- Trafik omkring Kassø.

Underskriftside

Sagsfremstilling

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive ved at trykke på "godkend".

BESLUTNING TEKNIK- OG LANDDISTRIKTSUDVALGET DEN 01-09-2026

-